

K. Fratinovec:

Dragulji.

5. Kakšni so bili dragulji.

Frenka je vleklo domov v samoto. Pod streho se je skrtil, da bi si ogledal svoj zaklad. Usedel se je k ozki linici in privlekel iz žepa rdečo zaklad-

nico. iNeprestano se je pa oziral kakor človek, ki ima slabo vest.

Izvelkel je zlato iglo iz zapon, jo previdno položil na tla in s tresočimi se rokami odprl škatlo. Nekaj čudovitega je zasijalo vanj. Neznansko se je bleščalo. Frenku je jemalo vid. Prav tedaj se je odnekod prikradel solnčni žarek in obstal na dragocenih predmetih, ki so še silneje zažareli, kakor da se hočejo užgati.

Frenk je bulil v predinete, ki so bili v predalčkih, prdvlečenih z belo svilo. Vsako dragocenost posebej je vzel v roke in jo potežkal. Najlepši in najdragocenejši se mu je zdel zlat medaljonček, izdelan v obliki srčka, pripet na tanko zlato verižico. Rob medaljončka je bil ves posejan z drobnimi svetlimi kamenčki raznih barv. Večji in še lepši pa so se Frenku zdeli kamenčki na zgornji strani medaljončka, kjer sta bili iz njib. izdelani in v zlato vloženi enaki črki V. G. kot na pokrovu škatlice. Zazdelo se je Frenku, da se da medaljonček odpreti ob strani, ali ni si ga upal, da bi česa ne pokvaril, ker so se mu močno tresle roke.

V drugem predalčku so bili lepi uhani, dve zlati kvadratni ploščici, okrašeni z drobnimi belimi in rumenimi, lesketajočimi se kamenčki. V levem zgornjem kotu tega predalčka je žarela dragocena zlata broša. V njeni sredini je bil pritrjen bel, čudno brušen in posebno svetel kamen, ob strani pa so mu delali družčino drobnejši, prosu enaki kamenčki zelenkaste barve.

V obeb. spodnjih kotih sta ležali dve zlati kačici, zviti v obliki obroča. Bili sta zapestnici. Vsaka kačica je držala v svojem žrelu rdečkasto jabolko, oči pa so se svetile zeleno-modro.

Na sredi škatlice, ob straneb. medaljončka. sta bila še dva podolgovata predalčka. V levem od njiju so ležali trije zlati prstani različne velikosti in oblike; v vsakem je ležal svetel kamen drugačne barve, obsejan z drobnimi zrnčastimi kamenčki. V desnem stranskem predalčku je pa ležala čudna zaponka, podobna onim, ki jih ženske nosijo v laseh — no, vseeno drugačna. Frenk še ni bil videl take, čeprav je bil že v Ameriki. Starodavna je morala biti in draga, saj je bila izdelana tako umetnolepo, posejana pa vsa z belimi, rdečimi, zelenimi in drugače barvanimi dragimi kamni, da je bilo komaj vidno zlato pod njimi.

To so bili torej dragulji, ki so jih orožniki pri ciganih zastonj iskali.

Da je moralo biti to veliko bogastvo, je Frenk vedel. Počemu neki bi se bili orožniki tako potegovali zanje? Koliko pa je bilo prav za prav to bogastvo vredno, se Frenku še sanjalo ni, čeprav je bil prebrisan. Občutil je le živo, da je našel zaklad, dragocen zaklad, ki ga bo treba varovati in skriti, skriti tako, da ga sam nevemkdo ne najde, če mu Frenk ne pove in ne pokaže. In ta misel in skrb je zdaj Frenka prevzela, kako in kam skriti to dragoceno škatlo z dragulji? Vse drugo je bilo ta hip za Frenka malenkostno in brez pomena. Da je zaklad tuja lastnina, ki si je ne sme prilastiti, o tem ni hotel niti razmišljati.

Odločil se je, da* skrije dragulje zn. prvo silo kar *tu* pod streho. Saj vikenj in špranj je tukaj toliko. da lahko izbira.

Zapre svojo zakladnico in jo zamota v stare cunje, nato pa potisne pod desko tik zidu. V kot pa, kjer počiva zdaj njegov zaklad, zavleče podstrešno ropotijo.

Tedaj se oglasi mati:

»Povsod te iščem! Kaj vendar stičeš gori?«

»Kaj? Deščic iščem za panjič. Zalotil sem gnezdo čmrljev in bi jih rad usadii.«

»Čmrlje! Kaj ti bodo čmrlji?«

»Kar tako,« reče Frenk in pride v zadrego.

Ker se pa materi mudi, mora Frenk takoj dol in z njo. To je bilo zanj še dobro. To pot jo je ubogal prav rad. Spotoma si je pa domislil nevar-



nosti, ki preti zakladu pod streho: kaj, če se lotijo lepe usnjene škatlice miši ali podgane? To ga je zaskrbelo. Razmišljal je in sklenil, da si bo res treba omisliti nekaj panjič za čmrlje.

4. Nekaj o nagradi.

Še fisti dan je vedela vsa soseska, da so pri Ledenici prijeli cigane zaradi tatvine. Vendar ljudje niso vedeli povedati nič gotovega o vsem tem.

Čez nekaj dni pa so prinesli časopisi novico o veliki tatvini draguljev. Veroniki Grašič, bogati gospé iz jugoslovanskega mesta, je bilo pred kratkim ukradeno na letovišču na Bledu na zelo zvit in dozdej še nepojasnen način njeno bogato in dragoceno lepотиčje, vredno več sto tisoč dinarjev.

Časopisi so naštevali in opisovali posamezne predmete, ki so bili v škatlici; poročilu o draguljih pa so pridejali: Sumijo, da so tavino izvršili cigani, ki so se zadnji čas potepali po okolici. Eno tako cigansko tolpo so že prijeli in spravili na varno; ni pa še dokazano, je li ona kriva, ali ne.

Kdor bi vedel kaj zanesljivega o tej stvari, naj obvesti policijo, oziroma orožništvo. Tistemu pa, ki bi dragocenosti našel ali jih izsledil, je obljubljena dvajsetodstotna nagrada in zlata ura za nameček.

Tako se je glasilo poročilo o ukradenih draguljih. Prebral ga je tudi Frenkov oče doma na glas. Nazadnje je pa še dodal: »Srečen tisti, kdor to najde; izlahka bo obogatel. Toda, če bi tiste dragulje našel jaz, bi napravil po svoje — že vem, kako!«

»Ata,« je rekel čez nekaj časa Frenk, »koliko nagrade pa bi bilo to — dvajset odstotkov?«

Oče je dvignil glavo in pozorno pogledal sina, kakor da se čudi sinovi radovednosti in ukaželjnosti.

»Vidiš fant,« odgovori oče, »to je tako: če je recimo nagrade en odstotek, se pravi, da dobiš od vsakih sto dinarjev vrednosti najdenega predmeta en dinar za nagrado. Če je pa nagrada dvajsetodstotna, kakor tukaj pri draguljih, dobiš pa od vsakih sto dinarjev vrednosti draguljev kar dvajset dinarjev. Od tisoč dinarjev vrednosti dobiš torej dvesto dinarjev nagrade. Zdaj si pa sam misli, koliko bo nagrade, če so dragulji vredni več sto tisoč dinarjev!«

Frenk je postal zamišljen. Ves večer in še ponoči je premišljal, koliko bi znašala nagrada, še bolj pa je preudarjal, kako bi ukrenil zdaj z dragulji. Tam gori pod streho je imel skrit zaklad, vreden več sto tisoč dinarjev. Vsak dan ga je hodil gledat, če je še ves in nepoškodovan. Na srečo se ga miši in podgane niso lotile. Opustil je torej misel na panjič, da bi se ne izdal. Ostane naj zaklad v starem skrivališču!

Na drugi strani je bila pa nagrada, ki bo njegova, če vrne dragulje, spet zapeljiva: veliko tisoč dinarjev in še zlata ura povrhu! Toda, če bi dragulje vrnil, kako naj postopa, da ga za nagrado ne ogoljufajo? Ali — še hujše je to: morda ga še primejo in obdolže tatvine? Ta bi bila lepa! Vedno silneje se mu je tudi oglašala vest: »Zakaj nisi o draguljih takoj povedal očetu?«

S takimi skrbmi se je ukvarjal Frenk tisto noč. Čudne načrte je snoval in vse mogoče mu je rojilo po glavi, pa se je premetaval po postelji in ni mogel zaspati.

Drugo jutro je vstal čisto drugih misli. Da bi očetu kaj povedal o draguljih, na to ni hotel več misliti. Da bi on potem pograbil tiste tisočake in še uro povrhu? Saj ga pozna, kakšen je. — Tako ne pojde! Nagrada mora biti njegova, pa čisto njegova, nikogar drugega ne! On sam je našel dragulje, zato ima pa samo on pravico do nagrade, če dragulje vrne.

Tako je razmišljal Frenk. Pri misli na bogastva je vse oživel v njem, zakaj zelo je želel postati bogat. Kaj bi si vse kupil, kaj vse naredil, ko bi imel nagrado v rokah: denar in zlato uro — oh, bogat, bogat, resnično bogat, bogat bi bil...

Juhejsa! Juhej! To bo še lepo na svetu! Juhuhu! Živio dragulji! Živio nagrada!

(Nadaljevanje.)

